Ч. 40. Субота 21 лютого (5 марта) 1904. Рік XIV.

Виходить у Львові що дня (кріи неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостввх на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(До ситуациї в Австро-Угорщині. — Рудіні о відносинах Австро-Угорщини до Італії. — З поля российско-японьскої війни).

Як звістно, Рада державна скликана на день 8 с. м. а на порядку дневнім першого засїданя поставлений закон о континґенті рекрутів — справи в нинішних часах найпильнійшої. О скілько вже тепер можна судити, справа ся не піде так гладко, як би то можна сподївати ся, бо Чехи лагодять ся знову до обструкциї. „Narod. Listy“ пишуть в сїй справі: Нїколи ще не розпочинала ся сесия парляментарна серед так сумних условин, як тепер. Не може бути сумнїву що до судьби, яка жде ту коротку сесию. Репрезентанти ческого народу не можуть инакше поступити, як лиш витревати в обструкциї і тамувати без виїмку працю парляменту. Також послїдна проба санациї парляменту не придасть ся до нїчого. Лиш в такім случаю могло би бути лїпше, коли би правительство рішило ся безусловно сповнити звістні ческі жаданя.

Та й на Угорщинї лагодить ся обструкция до дальшої роботи. Вчера мав мін. ґр. Тіша завізвати знову обструкціоністів, щоби они залишили свою роботу і перестали ставити трудности в роботі парляментарній. Ґр. Апонїй обіцяв ся навіть ходити від одного обструкціоніста до другого і намавляти до спокою, а то длятого, щоби єму хтось не робив закиду, що він своїм поступованем в Делеґациях додавав обструкціоністам охоти, але мабуть і то не поможе нїчого. Партия Уґрона заявляла ся і хоче робити обструкцию дальше, а то длятого, щоби не допустити до зміни реґуляміну палати, як проєктує правительство, щоби в той спосіб дістати в руки острійше средство против обструкціоністів.

Чутка о якійсь мобілізациї Австро Угорщини наконець вже притихає, а італіяньскі ґазети заперечують вість, мов би то Австро-Угорщина в спілцї з Італією мали преступити до подїлу Альбанії між себе. Бувший міністер Рудіні так каже о відносинах Італії до Австро-Угорщини: Італія — каже Рудіні — потребує сконсолїдувати свій буджет, обмежити свої видатки на войско і держати ся політики зібраня сил. Тридержавний союз дозволив не лиш зменшити видатки на войско, але й запоручив всї в теперішну пору можливі народні змаганя Італії. Спосіб против переwкодженя тим змаганям лежить в добрім порозуміню з Австро-Угорщиною, котрій тридержавний союз забезпечив спокій на західних границях і можність звернути всю свою увагу на події на Балканї. Італія має подати Австро-Угорщинї як найширшу і найщирішу моральну поміч що до розширеня сеї держави на Балканї. Наконець Австро-Угорщина каже, що не думає розширяти своїх границь, то треба тому вірити. Але коли би внаслїдок якихсь подій прийшло до змін на Балканї, то Австрия не могла би супроти Італії нїколи занедбати той обовязок, щоби й Італія могла з тих змін скористати. В сїй хвили, коли події на далекім Всходї викликують обаву, мусить Італія старати ся ще більше поглубити свої дружні відносини до Австро Угорщини і Нїмеччини.

Ґенерал Флуґ доносить до Петербурга під датою 3 с. м.: Після звіту нашої патрулї аж до місцевости Пен-ян і на дорозї до Ґензана не видко нїгде неприятеля. Місто Пен-ян обсадили Японцї в силї 6000 людий (в тім 2000 кавалериї; о артилериї не звістно нїчого). Японцї перевозять своє войско сухопутем з Фузану до Чінаппо, звідки они ідуть до Пен-ян. Корейске войско в силї 1000 до 2000 людий вислано з Пен-ян до Сеуля. Наші патрулї зблизили ся дня 28 лютого на 12 верст до Пен-ян, куди що дня приїздить японьске войско. В Порт Артурі і в Манджуриї все спокійно. З Владивостока наспіла вість, що 2500 Японцїв без артилериї висїло дня 29 лютого в в Шиндині і пішло в сторону як до Мазерґана. В полудневій Манджуриї і в Порт Артурі

15)

Образки з далекого Всходу.

(Після Руд. Цабеля, Гессе-Вартеґґа і др. зладив К. Вербин.)

(Дальше).

В краю всходячого сонця.

1.

В японьскім місточку.

Великі японьскі міста торговельні, до котрих звичайно заїзджають Европейцї, хоч і не затратили свого первістного характеру, не дають его так легко пізнати, бо в новійших часах і занадто прибрали межинародний вид і своїм великим рухом відвертають увагу чужинця від питомого японьского житя; він мусить тут довше побути, коли хоче его пізнати. За то малі місточка зараз від першої хвилї вступленя до них показують цікавому старе, правдиво японьске житє народне і се спонукало мене зараз по приїздї до Наґасакі, де вже дуже значно розпаношила ся европейска культура, поїхати до місточка Такео на острові Кюшу.

А треба знати, що в Японії єсть вже богато зелїзниць, що перетинають край в ріжних напрямах і сполучають з собою мало що вже не всї значнїйші міста. Отже в кілька годин по приїздї сидїв я знову у ваґонї та їхав до згаданого місточка. Сторона, котрою ми їхали, представляла якусь в своїм родї особливу повабність. Гори, долини, луки, поля і села — все то разом виглядало якесь таке дрібоньке і так само хорошеньке, як і тамошні жителї. Аж пізно з полудня станули ми на місци і я сїв на „їнрікішу“, візок, знаний менї вже з Цейльону і Хіни, котрий тягне чоловік, і жвавим бігцем поїхав „токіо-іа-ін“ (гостинницї), де ми мали ночувати. Дорогу від двірця аж до міста переїхав я борзо і ось побачив перед собою дійстно точнїсенько такі самі маленькі і хорошенькі хатки з дерева, які я вже наперед представляв собі в своїй уяві. Хатки тоті були по найбільшій части на один, рідко лиш котра на два поверхи а в сїм послїднім случаю мала кожда довкола балькон з хорошо повирізуваним поручем і вікна з білого папери. Всї виглядали такі чистенькі і хорошенькі, що аж любо. А якіж самі їх жителї!

Всюди із крамів та на улици споглядали на нас веселі і привітно усьміхнені лиця. Жінки і дївчата в своїх широких, цьвітистих одежах, в котрих їм дуже до лиця, минали нас, стукаючи своїми деревляними черевиками і споглядали своїми косими очима так якось комічно на сьвіт божий та усьміхали ся так збиточливо до мене, що аж і менї самому хотїло ся сьміяти. Люди тут видко веселі і нїгде не добачив я якогось засумованого або сердитого лиця. Тай жебраків нїгде не було видко а менї мимо волї насунуло ся порівнанє з Хіною. Що за ріжниця!

Але я, як на перше враженє, приїхав саме в добру пору, бо то було якесь сьвято. Улицї були украшені ріжнобарвними лїхтарнями з паперу і майже на кождім домі висїла японьска хоругов, червоне сонце на білім поли. Дївчата мали на собі особливо красну одїж а у кождої в волосю зачесанім високо в гору видїли ся цьвіти. Я казав своєму кулї (чоловікови, що тягне візок) ставати що хвиля, щоби сему або тому придивити ся, що для мене було цікаве. Наконець станули ми коло „їну“. Тут повитала мене низьким поклоном „музунес“ (служниця), менї здоймили чоботи, і аж тодї міг я зайти до сїний, вистелених чистенькими матами. Тепер вийшла до мене господиня і повитала звичайним низьким поклоном та голосним шелестом, який Японцї на знак особливої почести роблять в той спосіб, що втягають в себе воздух крізь зуби.

Я пішов відтак за малою грубою музуною стрімкими сходами на гору та вайшов тут до квадратової комнатки, що також була вистелена матами а в котрій не було зовсім нїякої знадоби. Стіни тої комнати були з помальованого картону а вікна від улиці з перґамінового паперу наліпленого на маленькі чотирогранні рамці з дерева. Музума лишила мене самого межи тими чотирома паперовими стїнами а сама вибігла і за хвильку вернула знову та внесла малесенький може на 30 центиметрів високий, полякерований столичок на чотирох ніжках і дві подушки до сїданя. От і столова комната була вже готова.

Небавом прийшли „гості“: кілька других музум, що хотїли також подивити ся на чу-

упав в послїдних днях великий снїг. В Порт Артурі і у Владивостоцї настала заметіль.

Телеґраф не передав вірно місцевостий, де Японцї після повисшої вісти висїли на беріг; але що тота вість наспіла з Владивостока, то видко, що стало ся то десь близько сего міста, мабуть ще в Кореї, бо ледви чи российска залога в приморскім краю була би так слаба, щоби Японцям, котрі навіть не мають артилерії з собою, не ставити опору. Але ся вість має велику вагу; з неї видко, що Японцї без ніякої перешкоди зі сторони российскої фльоти можуть в сторонах як Владивосток висїдати на беріг і звідси зберуть ся на горішний Ялю, звідки можуть легко зайти российске, ще не приготовлене войско з боку, а навіть перешкодити концентрациї в Харбінї і знищити манджурску зелїзницю.

Бюро Райтера доносить з Токіо під датою з 2 с. м: Росияни обсадили уряд телеґрафічний в місцевости Йовпенґ; місцевого ґубернатора арештували і забрали урядові папери. Коло Анджу стоїть відділ зложений з 40 российских вояків. Коло Антунґ стоїть 2000 Росиян; головна їх сила сконцентрована в Ліаоянґ.

Новинки.

Львів дня 4-го марта 1904.

— **Іменованя.** П. Президент мінїстрів яко управитель мінїстерства судівництва іменував радниками суду краевого секретарів судових: Стеф. Ґріґоровича в Чернівцях для Черновець, Ів. Фединкевича і Рип. Гессого обох в Перемишли для Перемишля і Макс. Ріттіґштайна в Самборі для Самбора; відтак заступників прокураторів державних: Льва Бережницкого в Тернополи для Тернополя і Вол. Русина в Золочеві для Золочева, вкінци секретаря судового Фил. Меґелю в Золочеві для Бережан. — Радниками суду краевого і начальниками судів повітових судових секретарів: Меч. Вишневского в Коломиї для Яворова, Едм Ґалька в Ярославі, Ор. Дембицкого в Бродах для Устрік; судиїв повітових: Конст. Павликова в Винниках, Євон. Вершховского в Галичи, Іпол. Калїнеску в Дорнї, Тад. Рибицкого в Янові і Волод. Куриловича в Романові, всїх пятьох з полишенем їх в дотеперішних місцях службових, вкінци секретаря судового Кар. Ґрановского у Львові для Отинії. — П. Президент мінїстрів іменував секретаря суд. дра Ів. Гозера у Львові радником суду краевого в Бережанах і адюнкта судового Ад. Жмурка в Теребовли судиєю повітовим в Старім Самборі. — П. Намістник іменував асистента ветеринарийного Ст. Мамака в Чорткові пов. ветеринарем, призначуючи его до служби в ц. к. старостві в Турції.

— **Перенесеня.** П. Намістник переніс концепістів Намістництва Ром. Балька з Чесанова до Теребовлї, а Ром. Свитальского зі Стрия до Львова, та практикантів концептових Намістництва дра Ад. Левицкого зі Львова до Стрия, а Ів. Микоша зі Львова до Чесанова. — П. Намістник переніс секретаря пов. Вильг. Горжіцу з Гусятина до Стрия. — П. Намістник призначив до служби в ц. к. старостві в Подґуржи старшого ветеринаря повітового дра Каз. Рутковского і переніс старшого ветеринаря пов Жигм. Ферґіґа з Подґуржа до Лиманової, ветеринаря пов. Герша Атлася з Лиманової до Чорткова та асистентів ветеринарийних Вол. Гіольского з Теребовлї до Львова і Йос. Кузьняра з Городенки до Теребовлї. — П. Президент мінїстрів переніс радників суду краевого: Ант. Твердохлїба начальника суду пов. в Ярославі до Львова, Сьвятосл. Шанковского, начальника суду пов. в Отинії до Станиславова, Теоф. Макуха начальника суду пов. в Старій Соли до Тернополя, дра Ів. Дрезиньского в Бережанах до Перемишля і Ігн. Красовского начальника суду пов. в Старім Самборі до Старої Соли.

— **Пропав без вісти.** З бурси „Народного Дому“ у Львові при улици Курковій, видалив ся онегди вечером ученик I-ої кл. ґімназияльної Володимир Хижак і пропав без вісти.

— **Страшна пригода** лучила ся вчера по полудни в мешканю професора львівскої полїтехнїки п. Фідлера. Жінка его, котра від довшого часу була недужа на рід чорної задуми, мала бути відвезена до лїчничого заведеня в Маріївцї. Аби з нею попращати ся, прийшла до недужої її сестра, панї Лїттіхова, сама тяжко недужа на нерви і відчуваюча живо недугу сестри. В часї розмови добула п. Лїттіхова револьверу і здаеть ся в приступі божевільства вистрілила три рази в голову п. Фідлерової та убила її на місци. В тій справі полїция зарядила слїдство.

— **Рабунок.** На переходячого передвчера ул. Замарстинівскою у Львові челядника шевского, Андрія Бранке, напало при ул. Млинарскій 7 драбів, котрі підозріваючи, що Бранке має при собі 200 К, які одержав в маґістратї з фундациї ім. Дембковского, побили его камінем. Коли Бранке упав на землю непритомний, опришки не найшовши при нїм сподїваної готівки, зрабували ему з кишенї ножик, хусточку до носа і инші дрібницї, відтак утїкли. Полїция слїдить за розбишаками.

— **Велика страта.** З Токаю на Угорщинї доносять, що завалили ся там пивницї товариства продукциї токайских вин, в наслїдок того, що земля запала ся. Робітники занятї стяганем вина до фляшок потерпіли скалїченя, але тілько один з них покалїчений смертельно. Товариство потерпіло велику страту, бо стовкло ся звиж 8000 фляшок токайского вина, вартости до 120.000 К.

— **Страшна експльозия.** На стациї Джексон, в віддаленю вісьмох миль від Оґден в державі північно-американьскій Юта, експльодували дня 20 с. м. два вагони наповнені порохом. В тій страшній катастрофі найшло смерть 24 робітників, а других 24 потерпіли сильні попареня. Будинки стацийні з телеґрафічним урядом знищені.

— **Довгий вік.** Льондоньскі часописи доносять о смерти одного старушка назвищем Ной Рабі, котрий — як здаеть ся — був найстаршим чоловіком на сьвітї, бо жив 132 лїт. Рабі до послїдної хвилї житя задержав цїлковиту сьвідомість духа. Від 50 лїт жив удержуваний публичним коштом в льондоньскім домі убогих.

— **Еміґрация жидів з Росиї.** В послїдних часах до одного з лїкарів для очних недуг в місті Николаєві зголошує ся много осіб, які мають еміґрувати з просьбою, аби оглянув їх, чи не мають єгипетского запаленя очий. До Америки, а передовсїм до Канади не впускають людий з єгипетским запаленем очий, а американьскі власти карають навіть гривною капітанів тих кораблїв, що привозять таких людий. Згаданий окулїст заявив, що з весною вибирає ся з Николаєва до Америки яких 200 жидівских родин. Хорі на очи лїчать ся тепер і мають надію виїхати разом з иншими. Еміґрантами суть переважно ремісники, а головно кравцї.

— **Державні зелїзницї в Австриї** перевезли в січни с. р. 2,858.900 осіб за оплатою 4,705.100 і 2,709.400 бочок (тон; 1 тона = 1.000 клґ.) тягарів за оплатою 14,204.100 К. Дохід в січни с. р. виносив загалом 18.909.200 К, с. є 564.415

живця. Поставали собі зовсїм сьміло передо мною і дуже утїшені стали менї придивляти ся. Я зміркував, що они підоймали мене на сьміх, бо нараз зачали всї весело реготати ся. Того було менї вже трохи за богато; я пішов до дверий, відсунув їх (двері в японьских домах не отвирають ся, лиш засувають ся в стїну) і показав їм рукою, щоби они собі вийшли. Чи дївчата уважали то за якусь особлившу чемність з моєї сторони, чи може не хотїли того зрозуміти, досить, що їм анї на думку не приходило переривати собі свою веселу забаву, і винесли ся аж тодї, коли господиня на долинї закликала їх, плеснувши голосно в долонї.

Тимчасом мій слуга на долинї залагодив з повним зрозуміннєм річи справу обіду і я побачив небавком на моїм столичку чай та множество малесеньких тарельчиків з ще меншими порциями на них. Перед мене поставили рибу і паштети з мяса, смажені удка з курят, риж і богато инших присмаків, котрі я ледви що міг розпізнати. Замість ножа і вилок дали менї деревлянї патички, з котрими я собі давав якось раду, лиш одного рижу не міг ними набирати. Правду сказавши всї страви були дуже добрі і я таки споро їв, але мимо того було менї по тім першім обідї якось порожно в жолудку, а то може длятого, що не було зовсїм хлїба і зупи. А впрочім то й не велика приятність сидїти на земли з підогненими під себе ногами та патичками нести страву до рота. Через цїлий час обіду сидїла коло мене на земли одна музума, готова кождої хвилї менї до услуг та очевидно з великою цїкавостию придивляла ся тому, як я даю собі раду з тими патичками до їдженя.

По тім обильнім обідї взяв ся я оглядати докладно цїлу хату і відсував кождї двері. З виїмкою просторої кухнї виглядали всї комнати одна як друга, всї були такі чистенькі, що аж сьвітили ся. На першім поверсї ішла довкола хати вузонька ґалерия з низьким поручем, а чотири боки дому замикали в серединї малий городець з водоймою і муравою та низькими деревами. Заким я положив ся спати, пішов я ще оглянути теплі жерела; під ту пору був там великий рух, бо Японцї нїчого так не люблять як теплу купіль. Басен був повен людий і то мимо недавного заказу цісаря купали ся там разом мужчини, жінки і дїти, всї в суміш без найменшої соромливости. Надивившись достаточно на то ориґінальне дивовище і не маючи охоти купати ся також серед таких обставин, пустив ся я назад до дому. На улицях було вже досить пусто, але в домах видко ще було рух і житє. Поза осьвітленими, паперовими вікнами чути було голоси і трохи монотонний, але все таки милий звук японьскої ґітари, званої „кото“. Я ще довго ходив улицями та розпитував мого провідиря про житє людий краю всходячого сонця.

Коли я вернув назад до іну, застав я вже в моїй давнїйшій столовій комнатї зовсїм добру постіль, вистелену з множества поскладаних один на другий коциків. Крім того побачив я тут ще щось, що зовсїм не належить до знадоби японьскої хати, а то — крісло, котре принесено для мене з особлившої чемности із школи. В школї, бачите, учать ся японьскі дїти не лиш всїлякої науки, але й штуки сидїти на европейскім кріслї. При сьвітлї лямпи, прислоненої чотирогранною шовковою умброю, випив я ще чарку „оча“ (чай), викурив разом з музумою маленьку японьску люльочку, а відтак положив ся на постіль, котра, як тепер показало ся, була досить тверда. Вже дрімаючи чув я ще в долинї на улици стукіт деревляних черевиків. Та й все, що діяло ся в хатї, було виразно чути крізь паперові стїни. О замкненю моїх засуваних дверий не могли бути й бесїди.

З рана пробудив мене шум підношених на бальконї віконниць а зараз по тім увійшла музума і повитавши мене веселим „огейо“ (добрий день) та низьким поклоном, поставила перед мене на землю чарку „оча“. Зараз по тім принесла менї японьский „кімос“ (широку верхну свиту), в котрій я убрав ся та пішов за нею, щоби після загального звичаю скупати ся в теплій водї. А що я знав, що з рана всї жителї дому один по другім або таки й всї разом купають ся в тій самій водї, то я хотів забезпечити ся, що буду перший купати ся; сего дня був я о тім переконаний, але після пізнїйших досьвідів не хоче ся менї вірити, що так дійстно було.

Коли я вже був убрав ся, принесли менї обильний снїданок, подібний трохи до вчерашного обіду. Цїлий час перед полуднем ходив я оглядати місто і его охрестність, та зробив богато фотоґрафічних знимок. Люди ходили за мною гурмою і просили, щоби я їх фотоґрафував. Около полудня попращав ся я з моєю привітною господою та з всїма музумами і по многих поклонах на всї боки поїхав я на дворець.

2.

Японьский цїсар і его двір.

Комічна фіґура мікада на сценах европейских театрів стратила нинї вже зовсїм своє значінє. Нинї в Японії не панує мікадо, але справдешний цїсар, і то цїсар, котрого рід єсть най-

К більше чим в січни попередного року. На східну сїть австрийских державних зелїзниць припадає в січни с. р. дохід 1,678 600 К за перевіз 729.300 подорожних, а 4,079.700 К за перевіз 526.500 бочок тягарів. В порівнаню з доходами в січни минувшого року було в січни с. р. на східних шляхах о 110.787 К (+ 29.600 подорожних) більше в особовім руху і о 134.251 К більше доходу в тягаровім руху. Причиною більшого доходу в січни с. р. була по части обставина, що в тім місяци припало пять недїль, замість 4, як було в січни минулого року, а по части збільшене закупно абонаментових карт їзди. До збільшеня доходу в тягаровім руху причинив на західних шляхах сильвійший перевіз вугля, будівельних материялів, зелїза і збіжа, а на східних шляхах (в Галичинї) перевіз нафти, різаного дерева до Румунії, покладків збіжа і муки.

— **Убийство для рабунку**. У Франкфуртї над Меном, в Німеччинї, допущено ся сими днями в білий день незвичайно сьмілого злочину. Звістного загально в містї і поважаного властителя складу фортепянів Ришарда Ліхтенштайна убито его в бюрі між годиною 12-ою а 1-ою в полудне. Ліхтенштайн бував о тій порі все сам в бюрі і з того скористали обзнакомлені видко з тим злочинцї. Коли співробітники повернули з обіду до бюра, найшли свого начальника убитого з страшно покалїченою головою і шнуром обкрученим кілька разів довкола шиї. Зелїзна каса була розбита і папери порозкидані. Той злочин, довершений в білий день при однім з найрухливійших улиць міста, викликав загальне обурене. Арештовано кілька людий підозріних о злочен, але на слїд правдивих убийників полиция доси ще не прийшла.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Будапешт 4 марта. В палатї послів промавляв вчера перед приступленем до порядку дневного пос. Польоній і жалував ся на то, що Делеґация переступила свій круг дїланя, та остерігав перед односторонною зміною реґуляміну. Президентови мінїстрів зробив закид, що він не додержав свого приреченя Наконець жалував ся на лїберальну партию і на правительство, що не хотять держати ся угоди з 1867 р. В виду того — казавав Польоній — нарід буде змушений вернути до давної форми конституцийної, до конституциї з 1848 р. — З порядку дневного приступлено до дальшої дискусиї війскової. Тіша серед великого крику зі сторони лївиці полемізував з попередним бесїдником. Наконець дальші наради відлошено до иньні.

Франкфурт 4 марта. Frankf. Ztg. доносить з Нового Йорку: На індиянській териториї горять прериї (степи). Доси згинуло 100 людий.

Токіо 4 марта Бюро Райтера доносить: Віцеґраф Аокі виїхав до Кореї, щоби там перевести реформу адмінїстрациї.

Петербург 4 марта. Російска аґентия телєґрафічна одержала від свого кореспондента у Владивостоцї телєґраму з вчерашною датою: Після донесень з приватного жерела 2400 Японцїв висїло на беріг в заливі Плексин (?). Они прибули на кораблях транспортових, ескортованых 3 военними кораблями. Того дня вирушили они без артилєриї до міста Маошама. Марш утрудняла їм велика заметіль.

Льондон 4 марта. „Daily Chronicle“ доносить з Токіо під вчерашною датою: Зачувати, що 1500 Росиян переступило ріку Тумен коло Оїренґу і заняли урядові будинки того округа. Росияни уживають натуралїзованих Корейцїв за шпигунів.

Порт Саїд 4 марта. Пять російских торпедовцїв, що прибули тут із Суезу, три задержали ся на Середземнім мори і дізнали значних ушкоджень внаслїдок бурі. Скоро заплили до тутешного порту, одержали приказ, щоби сейчас від'їхали. Не позволено їм навіть набрати вугля. Один російский торпедовець вдарив ся о єгипетский пароход і затонув. Залога вирятувала ся. Зачувати, що канал буде замкнений через 24 годин.

Льондон 4 марта. „Daily Mail“ доносить: В горах на всхід від Гаїтунґ заатакувало 500 Хунґузів (хіньских розбишаків) російскі форпости войскові. Хунґузи були узброєні в карабіни Манлїхера. З Росиян згинуло 42, з Хунґузів 87 людий. Російске войско, що наспіло на поміч, спалило хіньске село, де прийшло до стички.

Петербург 4 марта. Єсть тут погляд, що Японцї схотять висїдати на беріг коло Нючванґу, щоби опанувати зелїзницю сполучаючу Мукден з Порт Артуром. Стане ся то зараз, скоро лиш лїд взагалї пустить. Росияни хотять замкнути Нючванґ коло устя ріки Лїао.

Льондон 4 марта. В Новім Йорку розійшла ся чутка, що Японцї виконають небавком наглий і несподіваний атак на Порт Артур і що вісти о занятю Японцями фортів в Порт Артурі треба сподївати ся кождої хвилї.

старший на сьвітї. Слово „мікадо“ значить майже то само, що н. пр. в Туреччинї „висока Порта“ і нинїшний японьский цїсар не має вже тої назви; его титул єсть „Тенно.“ Давні японьскі мікади виводили свій рід від богинї сонця Аннатвасу. Потомки тої богинї жили богато, богато лїт в небі, аж один з них, Імма Тенно, став ся чоловіком і в 660 р. пд. Хр. вступив на престол яко перший японьский цїсар. В сім божественнім походженю японьского цїсаря лежить і цїла сила его то значінє в японьским народї. Цїла дальша істория Японії і его цїсарів губить ся в стародавних оповіданях і зачинає ся прояснювати аж в 6-ім столїтю по Хр. Мікади були первістно необмеженими володїтелями, котрі сполучали в собі сьвітску і духовну власть. Многі з них були могучими, але пізнїйше значінє їх було упало.

Як колись у Франциї за Меровінґів маршалки дворів уміли присвоїти собі власть королів, а самі монархи були лиш лялькими в їх руках, так стало ся і в Японії. Там могучі полководцї давних мікадів захопили були всю сьвітску власть в свої руки і поробились були дїйстними володїтелями. Такі володїтелї, первістно ніби цїсарскі намістники, звали ся шоґунами. Один з тих шоґунів в 13 ім столїтю, Иоритому, віддїлив був таки зовсїм сьвітску власть мікада від духовної і став ся основателем шоґунату. Від тої пори були ніби два монархи в краю, один сьвітский, шоґун, а другий духовний, мікадо. Так було аж до 1868 р. За панованя шуґунів були в краю часті ворохобні і шоґуни заводили нераз борбу одні з другими. Однакож чим більше европейска культура добирала ся до Японії, тим більше показувала ся потреба, щоби найвисша власть в краю спочивала в одних руках. В краю витворила ся була сильна партия, котра була за тим, щоби мікадо здержав нероздїльну власть в краю.

До 1866 р. панували шоґуни в містї Єддо (теперішнє Токіо), а мікади в Кіото. В сім послїднім містї, котре тепер має яких 332.000 жителїв, панував і батько теперішного цїсаря, Комеї Тенно, і тут родив ся теперішний цїсар Мутсу Гіто 22 падолиста 1852 р. Коли в 1867 році послїдний шоґун уступив, стало Токіо головною резиденциєю японьских цїсарів. В самій серединї сего міста, котре після численя з 1902 р. має 1,425.366 душ, в тій части, що зве ся Коджімачі, стоїть цїсарска палата. Зі всїма будівлями, городами і площами творить цїсарска палата окреме місто для себе. З тих многих укріплень, котрими шоґуни зробили з своєї палати сильну кріпость, єсть ще нинї лиш високий вал, а перед ним глубокі окопи наповнені водою. Величезні мури, обложені тесовим каміном, шкарпи і контрашкарпи тягнуть ся кілька кільометрів далеко. В многих місцях суть в мурах величезні брами, котрі тяжкими зелїзними дверми можна так замкнути, що нїхто не міг би ся добути до палати.

В лютім 1866 р. помер був цїсар Комеї а его 15-лїтний син Мутсу Гіто вступив на престол яко 122 цїсар японьский. Зараз від першої хвилї свого вступленя на престол показав ся Мутсу Гіто яко дуже енерґічний, прихильний для поступу молодець і перше его дїло було, що затвердив угоди з заграничними державами.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ОГОЛОШЕНЯ.

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом И. Недопада. (Телефона число 527).